Beretning om
Norges Blindeforbund

Virksomhet

M.C. MIGEL LIBRARY
AMERICAN PRINTING
HOUSE FOR THE BLIND

c. 1

BERETNING

om

Norges Blindeforbunds virksomhet i landsmøteperioden

juli 1946–juni 1948

Særtrykk av Blindesaken nr. 12 – 1948

1948 — HANDELSTRYKKERIET A.s — BERGEN

H 1823
n
cop. 1

H. M. Kong Håkon 7. Norges Blindeforbunds høye beskytter.

Digitized by the Internet Archive
in 2016

https://archive.org/details/beretningomnorge00unse

N. Bf.s styre skal hermed få gi en kort beretning om blindeorganisasjonens virksomhet i den sist forløpne to-årsperiode.

Etter årsmøtene 1946 fikk styret følgende sammensetning: formann, Alf Arnesen, Jessnes, for N.B. Kr. Haugnes, Trondheim, (formann i N.B.) og lektor Helmer Telnes, Tromsø, (2. landsstyremedlem), for V. B. pianostemmer Asmund Flatøy, Bergen, (formann i V. B. og disponent Jakob Aam, Bergen (2. landsstyremedlem), for Ø. B. fabrikkeier Johan Aasland, Lillestrøm, (formann i Ø. B.) og sakfører Bj. Møkleby, Oslo, (2. landsstyremedlem). Ved skriftlig behandling i august 1946 ble sakfører Møkleby valgt til styrets sekretær. Som varaformann og varasekretær ble fortsatt stående Flatøy og Aasland. Etter årsmøtene 1947 inntrådte følgende forandringer: Istedenfor lektor Telnes, Tromsø, ble Sverre Skjærseth, Trondheim, valgt som 2. landsstyremedlem for N. B. I V. B. ble disponent Aam avløst av pianostemmer Brynjulf Bjørnsen, Stavanger, og i Ø. B. kom organist Trygve Kåsin, Nystrand, istedenfor fabrikkeier Aasland. I det etterfølgende styremøte for N. Bf. ble formann og forretningsfører i N. B., Kr. Haugnes, valgt til varasekretær. Forbundets kasserer fra 1939, frk. Anbjørg Søberg, Oslo, døde den 20. juni 1946. I september 1946 lykkes det å få herr bankfullmektig Halvard Solie, Realbanken, Oslo til å overta stillingen. I likhet med sine to forgjengere, frk. Sverdrup og frk. Søberg, har også han utført kassererarbeidet av interesse for saken og uten noen godtgjørelse til tross for at kassererstillingen på grunn av ganske omfattende omplaseringer av N. Bf.s midler og andre disposisjoner har vært forbundet med atskillig mer arbeid.

Det har i landsmøteperioden vært holdt 4 styremøter hvor det er behandlet i alt 69 saker. I samme tidsrom er 42 saker behandlet skriftlig ved omsending i styret.

Høsten 1945 oppnevnte styret en spesiell tiltakskomité for N. Bf. bestående av disponent Granholt, Trondheim, (senere avløst av kjøpmann Daaland, Trondheim), disponent Aam, Bergen, fabrikkeier Aasland, Lillestrøm og med lærer Karterud, Trondheim som konsultativt medlem. Komitéen skulle i første rekke undersøke muligheten for leveranse av varer fra de forskjellige Blindes Utsalg til offentlige institusjoner. Men da alle slike institusjoner må gjøre sine innkjøp etter anbud, fant Sosialdepartementet det hensiktsmessigere å hjelpe de blinde håndverkere gjennom statsstønad til prisutjamning. Søknad ble sendt i april 1947, og etter forslag av Sosialdepartementet bevilget Stortinget for budsjett-terminen 1947/48 kr. 150 000. Det var forutsetningen for bevilgningen at den både skulle bedre de blinde håndverkeres livsvilkår og øke deres produksjon ved blant annet å gjøre det mulig for utsalgene å selge en gross de varer som ikke kunne bli solgt direkte fra utsalgene. På styremøtet i juli 1947 ble det etter forslag fra tiltakskomitéen forsøksvis vedtatt en plan for anvendelsen av statsbevilgningen. Under forutsetning av at det snarest mulig etter budsjettterminens slutt blir sendt inn regnskap for — og beretning om bruken av statsbevilgningen, godkjente Sosialdepartementet planen, slik at den første termin av statsbevilgningen kunne utbetales i september 1947. En tilsvarende statsbevilgning er ført opp for budsjett-terminen 1948/49.

I 1946 ble det vedtatt en tilleggslov til Midlertidig lov om hjelp til blinde og vanføre av 16. juli 1936. Etter den ble blindetrygden satt opp fra kr. 480 til kr. 720 i byene og fra kr. 360 til kr. 600 på landet. Etter søknad fra N. Bf. ble det samtidig vedtatt at blinde som bor på et av departementet godkjent pleiehjem, skal få beholde trygden, og i likhet med hva tilfellet hele tiden har vært for de vanføre, få utbetalt trygden som boende i by. Søknaden var foranlediget av at Ø. B. hadde fått opprettet sitt hvile- og gamlehjem. For budsjett-terminen 1947/48 ble statsstønaden til punktskriftsbladet «Norges Blinde» satt opp fra kr. 3000 til kr. 6000 og til blindeskriftsbibliotekene fra kr. 900 til kr. 3000. Disse bevilgningene har vært til god hjelp både for den enkelte blinde og for blindeorganisasjonens arbeid. Men for organisasjonens vedkommende vil det være innlysende at nødvendige lønnsreguleringer, økede utgifter på alle hold og nedgang i renteinntektene har gjort det ytterligere vanskelig å få balanse i budsjettene.

Vi nevnte i forrige beretning at det var samlet et verdifullt materiale til Norges Blinderegister, men det ville være absolutt nødvendig å få mer sakkyndig hjelp hvis registerets opplysninger skulle bli helt utnyttet, blant annet med hensyn til oversikt over de alminneligste blindhetsårsaker. Slik hjelp fikk vi høsten 1946 idet øyenlege J. C. Holst, Oslo, på eget initiativ tok opp et meget energisk samarbeid med registeret. Særlig når det gjaldt legeopplysninger, hadde registeret i mange tilfelle mangelfulle opplysninger. Dr. Holst har kompletert opplysningene på mange av registerskjemaene. Dels etter henvendelse fra ham og dels fra N. Bf.s sekretariat har også mange av øyenlegene rundt omkring i landet hjulpet til slik at vårt registerarbeid har rukket et godt stykke lengre fram i denne to-årsperioden. Dr. Holst har satt opp sitt eget kartotek og vil forhåpentlig snart ha samlet det nødvendige materiale til å kunne ta fatt på en mer vitenskapelig oversikt. For å få registeret bedre à jourført med hensyn til blinde som organisasjonen ikke har direkte kontakt med, er det sendt en lang rekke forespørsler til folkeregistrer og helseråd, og vi har hatt den glede at mange av dem har svart både greit og omgående.

Arbeidskonsulent, sekretær T. Hjelmtveit, Oslo, har også i denne to-årsperioden hjulpet mange blinde både til hensiktsmessig arbeid og på andre måter, likesom han fortsatt er sekretær for barnehjemmet Østafor og innehar den vesle blindelærerposten ved Rikshospitalets øyenavdeling. Vi viser til hans egen beretning tatt med her. Men det bør nevnes at da Sosialdepartementet høsten 1947 satte ned en komité for utredning av spørsmålet om sysselsetting for delvis arbeidsføre, ble Hjelmtveit tatt med der, noe en må kunne ta som bevis for at hans erfaring og innsikt på dette område er anerkjent også av myndighetene. I mars 1948 fikk N. Bf. en lang rekke spørsmål fra komitéen, blant annet om de blindes beskjeftigelse, hvordan de etter fødselsår fordeler seg på de forskjellige ti-årsgrupper, menn og kvinner, osv. Dels på grunnlag av opplysninger fra lokalforbundene og dels etter en omfattende gjennomgåelse av Norges Blinderegister satte sekretariatet opp en oversikt som forhåpentlig vil bli til nytte for komit/en i dens videre arbeid.

Siden Dalen offentlige skole for blinde, Trondheim, etter omfattende restaureringsarbeider kunne tas i bruk igjen høsten 1946, er blindeskolens barneavdeling etter hvert kommet i normal gjenge. Elevtallet viser stigende tendens, kanskje mest som følge av de mer normale tider, men vel også fordi oppgangen i barnefødsler etter lavmålet i 30-årene nå begynner å gjøre seg gjeldende. Regner en med at blindekvotienten er omtrent uforandret, vil dette forholdet måtte gjøre seg enda sterkere gjeldende i årene framover.

Som nevnt i forrige beretning, har forholdene ved yrkesskolen for blinde menn, Huseby, Røa, i lang tid vært lite tilfredsstillende. Den gamle skolen ved Fredrik Stangsgate ble solgt i 1937. Den måtte fraflyttes før bygging av ny skole var påbegynt, så den var helt stengt skoleåret 1939/40. Høsten 1940 kunne en rommelig og tidsmessig verkstedsbygning tas i bruk på Huseby. Men elevene måtte innkvarteres og forpleies utenom skolen, for det meste i Oslo, og da verkstedsbygningen for det meste var beslaglagt i krigsårene, førte skolen en omflakkende tilværelse som ved siden av alle de andre vanskelighetene gikk ut over effektiviteten i undervisningen. Før krigen forelå godkjente byggeplaner, og det var ordnet med de nødvendige bevilgninger til internatbygging, så vi håpet at det ikke skulle gå lang tid etter frigjøringen før skolen kunne komme i orden. Nå har det gått tre år, og det er fremdeles ikke noe tegn til forandring idet det på statsbudsjettet for 1948/49 fremdeles ikke er ført opp noe til dette byggearbeidet. Fra blindeorganisasjonen har det gjentatte ganger vært rettet inntrengende henstillinger til myndighetene, men hittil uten resultat. Det har også vært gjort flere forsøk på å få en provisorisk ordning av internatspørsmålet. Men det eneste som er gjort i så måte, er at en del av verkstedsbygningen midlertidig er ominnredet til internat for de av elevene som har vanskeligst for å greie å bo utenfor skolen. Listen over blinde som venter på den opplæring som loven hjemler dem rett til, er fremdeles lang, og om mulig enda verre er det at skolen under de nåværende forhold ikke kan bli det den skulle og burde være. Nå da spørsmålet om utnytting i produksjonslivet av de delvis arbeidsføre er så aktuelt, burde også yrkesskolen få høve til å yte sin medvirken i spørsmålet om å legge til rette nye arbeidsmuligheter. Verkstedsbygningen var i noen grad prosjektert med dette for øyet. Men så lenge den for en stor del er beslaglagt til internatrom, og til undervisning som etter planene skulle få plass i internatbygningen, kan det selvsagt ikke bli gjort noe i den retning.

I forrige beretning omtalte vi også de forsøk som hadde vært gjort på å få i stand en pensjonsordning for blindeorganisasjonens faste funksjonærer. På N. Bf.s representantskapsmøte 1946 ble det vedtatt at de av funksjonærene som var blitt for gamle til at det kan bli tale om pensjonsforsikring, skal pensjoneres direkte av forbundets kasse. Ø. B. har i realiteten truffet en ordning for sine funksjonærer slik at disse har begynt å betale sine innskudd. Men den endelige form for pensjonsordningen er ennå ikke fastsatt.

For N. Bf.s trykkeri viser vi til redaktør Imsdahls særberetning. Det må likevel nevnes her at trykeriets leder og forretningsfører siden 1940, Vilhelm Johansen, som har vært knyttet til denne virksomheten siden 1921, avgikk ved døden den 28. november 1947. Både som assistent og senere som leder nedla han et dyktig, energisk og interessert arbeid i trykkeriet, og hans mange venner vil bevare ham i takknemlig erindring. Heldigvis var redaktør Imsdahl som av helbredshensyn måtte be seg fritatt fra stillingen som trykkerileder i 1940, nå så mye sterkere at han igjen kunne overta ledelsen. Han har hatt mange vanskeligheter å kjempe med, i første rekke det nedslitte maskinell som det på grunn av valuta- og produksjonsvanskeligheter i nær sagt alle land ennå er helt på det uvisse når en kan få fornyet. Tross alt har trykkeriet hittil så noenlunde klart å løse sine oppgaver, og ukebladet «Norges Blinde» har stort sett kommet ut i rett tid. Den mer leilighetsvise oppsettingen av blindeskriftsnoter i Trondheim har fått fastere former, idet pianostemmer Karl Jørgensen, Trondheim, fra 1. oktober 1947 forsøksvis ble ansatt som notestereotypør. Ved siden av det skal han så langt tiden tillater det, hjelpe de enkelte blinde musikere med overføring til punktskrift av noter som det er av ervervsmessig betydning for dem å få fatt på, men som det ikke er så alminnelig behov for at det er grunn til å la dem trykke.

Også for barnehjemmet Østafor viser vi til særberetningen. Etter at barnehjemmet i flere år har hatt til dels bare omtrent halvt belegg, ser det nå ut til at alle plassene vil bli opptatt. Det henger vel for en del sammen med de forhold som er antydet under omtalen av blindeskolens barneavdeling. Men også vårt arbeid med Norges Blinderegister har skaffet oss kjennskap til flere blinde barn som det ved nærmere undersøkelse har vist seg meget ønskelig å få inn på barnehjemmet. Gjennom mer enn 20 år har N. Bf. arbeidet for å få innført offentlig meldeplikt for barn så snart blindheten kan konstateres. Nå er det under behandling i Kirke- og Undervisningsdepartementet utkast til ny blindeskolelov, og der er tatt med en bestemmelse om meldeplikt og offentlig registrering av både barn og voksne. En må håpe at dette lovforslaget snart kan bli tatt opp til realitetsbehandling.

Vi kan ikke slutte denne beretningen uten å nevne den kanskje mest landskjente av blindesakens seende medarbeidere og venner, dr. H. G. Dethloff, som avgikk ved døden i januar 1948, 76½ år gammel. Helt fra blindeorganisasjonen ble stiftet, tok han aktiv del i arbeidet, i en lang årrekke som sekretær i N. Bf. Han tok initiativet til og ledet i over 20 år arbeidet med Norges Blinderegister. Han var de blindes utrettelige og energiske talsmann overfor statsmaktene, og mange av organisasjonens oppgaver som nå er vokset frem til betydelige tiltak, var det dr. Dethloff som først slo til lyd for. Det vakte stor glede blant hans mange blinde venner da hans arbeid også offentlig ble påskjønnet, idet han i 1928 ble tildelt ridderkorset av St. Olavsordnens 1. klasse.

Idet vi slutter denne beretning, ønsker styret å få rette en varm takk til alle, såvel enkeltpersoner som foreninger, institusjoner og offentlige myndigheter, som på en eller annen måte har støttet N. Bf. og dets lokalavdelinger i arbeidet med å bedre de blindes kår.

Jessnes i juni 1948.

Alf Arnesen.

Beretning om Norges Blindeforbunds blad- og trykkerivirksomhet i 1946 og 1947.

I. «*Blindesaken*».

Forbundets månedsblad for de blindes venner har i siste to-årsperiode hatt redaktørskifte, idet redaktør Imsdahl trakk seg tilbake etter 32 års utrettelig og framgangsrikt virke. I hans sted ble fra 1. april 1946 ansatt Evald Bendiksen.

Bladet har også i denne perioden stort sett vært ledet etter de samme retningslinjer som tidligere. Det har inneholdt artikler om aktuelle blindesaksspørsmål, om øyet og dets behandling, biografier fra inn- og utland om kjente blinde menn og kvinner eller blinde som har drevet det særlig langt på ymse områder. Dessuten har vi søkt å gi en så allsidig og klar framstilling av våre forbunds mangesidige virksomheter som mulig — alt dette for å gi de blindesaksinteresserte det best mulige grunnlaget for en nøktern og saklig vurdering av de blindes kår og muligheter. Samtidig har vi funnet det riktig å gi referatene fra blindesaksforeningenes møter og arrangementer en fast spalte i bladet for derved å stimulere foreningsarbeidet og gi øket kjensle av samarbeid og fellesskap. Vi har da også kunnet glede oss ved jevn framgang i abonnenttallet til tross for en betenkelig tilbakegang med det samme svarttrykksutgaven av «Norges Blinde» (populært kalt «Veslesvarten») kom i gang. Disse abonnenter siver jevnt tilbake til oss etter hvert som «Veslesvarten» nå avvikles.

«Blindesaken» sendes fortsatt til en rekke av landets større aviser, og det er en glede å legge merke til at Dagspressen med jevne mellomrom gir plass for våre artikler, biografier eller annet aktuelt stoff vi har brakt. Lokalforbundene sender dessuten bladet fritt til alle våre blindesaksforeninger som gjør flittig bruk av det på sine møter og tilstelninger.

Abonnementsprisen ble ved styrevedtak januar 1947 satt opp fra kr. 3 til kr. 4 pr. år, likesom annonsesatsene nå er regulert i samsvar med gjeldende takster. Det ble videre på styremøtet i januar i år besluttet at lokalforbundene skulle gå mer aktivt inn for verving av nye abonnenter, og bladet har da også utover i siste halvår fått en rekke nye lesere. Disse tiltak til tross, har det særlig i 1947 vært et betydelig underskudd på bladet. Grunnen til det er de sterkt stigende framstillingsomkostningene. Ordningen med «Veslesvarten» bidrog også i vesentlig grad til å svekke bladets økonomi, idet vi ved dette mistet mellom 450 og 500 abonnenter fra nyttår 1947.

Både i 1946 og i 1947 ble det i stedet for det vanlige desembernummeret gitt ut et «Blindesaken»s julenummer. Her har stoffet for den alt overveiende del vært skrevet av blinde. Ved elskverdig imøtekommenhet fra aviser, tidsskrifter og institusjoner har vi vedeerlagsfritt fått oss tilstillet klisjéer, slik at det lyktes å gi heftene et festlig og tiltalende utseende.

Så vil vi få takke våre lesere, medarbeidere og annonsører for all forståelse og støtte i de forløpne to år og for den beredvillighet både våre blindesaksforeninger og den enkelte har lagt for dagen ved distribueringen av juleheftene våre. Vi ber alle, hver på sin kant, å virke for øket kjennskap til bladet vårt og for dets videre utbredelse, slik at flest mulig kan få den riktige forståelsen av og en positiv innstilling til de blinde og blindesaken i sin helhet.

Bergen i juni 1948. *Evald Bendiksen.*

II. *«Norges Blinde».*

Forbundets ukeblad for blinde har i 1946 og 1947 stort sett vært gitt ut etter samme plan som tidligere. En del nye ting er likevel kommet til. Bladet har inneholdt:

A. Orienterende artikler om de forskjellige spørsmål som har vært oppe i tiden. — Oversikter. — Nyhetsavdeling. — Radioprogram. — Skjønnlitterære ting (dikt, fortellinger m. m.). — Annet underholdende og belærende stoff.

B. Regelmessige meldinger fra landsorganisasjonens og lokalavdelingenes virksomhet. — Artikler og notiser om aktuelle blindesaksspørsmål. — Biografier av blinde i inn- og utland som har gjort en særlig innsats på et eller annet felt. — Praktiske råd og vink. — Diskusjoner om emner av spesiell interesse for de blinde. — Annet blindesaksstoff.

Som bilag har vært sendt ut:

A. Regnskaper og budsjetter. — Års- og landsmøtereferater. — Lovforslag. — Beretninger fra de forskjellige forbund.

B. Kvartalslister over bidrag fra hjelpeforeningene til lokalforbundenes arbeid.

C. «Solgløtt» (kristelig månedsblad for blinde), til mars 1946 redigert av Karl Gran, Jessheim, senere av Peder Erstad. Erstad pr. Ålesund.

D. «Vi Kvinner» (kvartalstillegg for blinde kvinner), redigert av fru Birgit Jensen, før Bergen, nå Oslo.

E. «Verden og vi» (hverannenmånedlig litterært tidsskrift), redigert av frk. Mildrid Støre, Oslo.

Med stor takk til våre styremakter kan vi meddele at statsstøtten til «Norges Blinde» fra 1. juli 1947 er forhøyet fra kr. 3000 til kr. 6000 pr. år.

En annen meget gledelig ting er det at vi har fått tilbake den gamle ordningen med Norsk Rikskringkasting. Med stor imøtekommenhet og forståelse får vi fra Programbladets trykkeri hver uke tilsendt et eksemplar av førstekorrekturen, slik at de fleste av abonnentene våre kan få ukens radioprogram i rett tid. Ordningen trådte i kraft i begynnelsen av januar 1947, dvs. like etterat Programbladet var begynt å komme ut. Norsk Rikskringkastings bidrar også som før krigen med kr. 1000 årlig til dekning av omkostningene med å få programmet trykt i punktskrift. Både for tilsendingen av førstekorrekturen hver uke og for den økonomiske stønaden fortjener Kringkastingen den varmeste takk.

Abonnenttallet har i løpet av to-årsperioden steget sterkt etter forholdene og er nå det høyeste det noen gang har vært. Også fra grannelandene våre har vi igjen fått ganske mange abonnenter. Alle holder de fram at de savnet bladet meget under krigen, da all sending av blindeskrift fra og til Norge var strengt forbudt.

Vi takket alle som har skrevet i bladet i disse to årene, og vi takker leserne for all utvist interesse. Samstundes ber vi hver især å gjøre sitt til å få bladet kjent og spredt blant skjebnefellene. Alle som *kan* lese punktskrift, bør holde sitt eget blad.

III. *Norges Blindeforbunds trykkeri.*

Forbundets trykkeri har de to siste årene arbeidet under alt annet enn lette forhold. Mange vansker har det vært å kjempe med, og vanskene er økt etter hvert. Særlig gjelder dette m.h.t. kvalifisert arbeidshjelp. Ikke bare før krigen, men helt til sommeren 1945 var forholdene på dette område helt annerledes. Vi hadde de samme folkene i 5—10 år eller mer, folk som med iver. dyktighet og utholdenhet gikk opp i sitt arbeid. Siden sommeren 1945 er det bare én av disse damene, vår forretningsfører og bokholderske som snart har vært ansatt i bedriften i 20 år. Ellers har det vært stadige skifter og dessverre ikke sjelden lite tilfredsstillende arbeid og lite tempo i forhold til det vi tidligere var vant med. Etter *min* mening må vi sette alt inn på igjen å få virkelig interessert og fullt kvalifisert arbeidshjelp i trykkeriet vårt, og jeg vet at dette synet helt deles av formannen i Vestlandske Blindeforbund som kjenner forholdene bedre enn noen annen i landsstyret kan gjøre.

Det tekniske utstyret vårt er jo heller ikke så bra som det burde være. Mest påtrengende er en ny presse, men her spiller ikke bare anskaffelses-, men også plaseringsvanskene inn. Heldigvis har vi nå ved siden av den mekanikeren vi hadde før, fått interessert en annen, meget dyktig fagmann, som fører stadig tilsyn med maskinene våre, lager nye smådeler (deriblant typer) og passer på at alt er i orden.

Tross alle disse vanskene har produksjonen i trykkeriet også de to siste årene vært ganske betraktelig. Foruten «Norges Blinde» og alle bilagene til det, et arbeid som er langt større enn de fleste kanskje tenker over, foruten alt dette er ikke så lite av bøker og hefter blitt stereotypert og trykt i 1946 og 1947. Vi skal nevne de viktigste verkene:! Bødtker og Høst: Lærebok i fransk; Kokebok ved Aslaug Larsen; J. B. Bull: Knut Veum; Holmsen og Wiborg: To deler av Geografisk lesebok (Afrika og Australia); Almanakk for 1946 og 1947; Adressebok for Norges blinde; A. O. Røsegg: Veiledning i bokføring (4 av de 5 heftene).

Nytt opptrykk er tatt av en lang rekke tidligere stereotyperte arbeider. For at ikke oppregningen skal bli altfor vidløftig, skal her bare nevnes: Veiledning i punktskrift; Røsegg: Leseøvinger i punktskrift; Hans Bergersen: Skriftlig norsk (I og II); Schulstad og Visund: Regnebok for folkeskolen (noen av heftene); Gundersen og Munch: Min første lesebok; Harildstad: Fra Amerikaferden; dr. Fischer: Tolv dråper esperanto; Bonnevie: Esperanto-norsk ordbok; Gunnar Heiberg: Tante Ulrikke; Nils Kjær: Det lykkelige valg; Blinde- og vanføretrygden; sangboken «Gullkorn»; Hernes: J. S. Bach (minneskrift); Elevforeningen «Samhold»s sangbok.

Stereotyperingsavdelingen vår i Oslo har også i denne toårsperioden utført et fortrinlig arbeid; men da hr. Møkleby etter hvert er blitt mer og mer opptatt med virksomheten i Østlandske Blindeforbund, har han dessverre for trykkeriet ikke fått tid til så meget stereotypering, et arbeid som han alltid har omfattet med levende interesse, og som han er så utpreget kvalifisert for.

Da vår notesteretypør i Trondheim, Einar Rokkones, på grunn av annet arbeid har måttet slutte med noteoppsettingen, har vi bare fått gitt ut et nytt musikkteoretisk verk, nemlig Gunnar Gjerstrøms: Formlære i musikk, som ble stereotypert i Oslo. Senhøstes 1947 ble det forsøksvis satt i gang en noteavskrivnings- og notestereotyperingsavdeling i Trondheim ved Karl Jørgensen, men da det ganske naturlig tok sin tid for ham å få den nødvendige øvelsen, vil resultatet av dette tiltaket først kunne komme med i beretningen for 1948—49.

Av tidligere oppsatt musikk er det nytrykt ganske meget av disse komponistene: Alnæs, Lammers, Elling, Grieg, Lindeman, Steenberg, Reissiger, Cappelen, Sandvold.

Bergen i juni 1948. *Edvard Imsdahl.*

Beretning til styret i Norges Blindeforbund fra arbeidskonsulenten for 2-årsperioden juli 1946—juni 1948.

I denne innberetning vil jeg forsøke å gi en mer generell vurdering av mine arbeidsmetoder, innvunne erfaringer og resultater i konsulentvirksomehten.

Jeg har alltid, helt fra vår organisasjon begynte sin virksomhet, vært klar over og interessert meg for de vanskeligheter som blindheten uvegerlig fører med seg. At det måtte en aktiv hjelpevirksomhet til, ikke bare ved å gi økonomisk støtte, men også ved å eliminere fordommer og tvil på de blindes muligheter, har stått for meg som vår organisasjons viktigste oppgave. Denne oppfatning har jeg under mine mange reiser i årenes løp, både som forbundets reisesekretær og senere som arbeidskonsulent, fått bekreftet ved personlig besøk hos hundreder av blinde i by og bygd. Det var jo nettopp følelsen av at det måtte gjøres noe for å ordne og tilrettelegge arbeids- og eksistensmulighetene for dem, som etter hvert mer og mer ble den bærende tanke i hele vår organisasjons virksomhet.

Til å begynne med var det håndverkerne og musikerne en tenkte på, fordi de fleste blinde ikke hadde andre felter enn håndverk og musikk å velge mellom. Blindeskolene våre hadde kun noen få fag å undervise i, og et av disse måtte en bestemme seg for uansett anlegg og lyst. Resultatet ble, naturlig nok, at de som virkelig hadde anlegg for sitt fag ble ganske dyktige, de andre ble middelmådige eller kunne lite nyttiggjøre seg skolenes praktiske undervisning, og ble derfor helt uten sjanser når de kom ut av skolene. Alle som skulle starte etter skoletida hadde ingen å rådføre seg med eller til å hjelpe seg, hverken med start av eventuelt verksted eller rettleiing i den forretningsmessige side ved drift av eget verksted. Økonomiske vanskeligheter, dårlige omsetningsmuligheter, ingen materialforbindelser og faktisk fremmed på sitt eget hjemsted p. g. a. sitt lange fravær, gjorde at de fleste etter forholdsvis korte og beskjedne forsøk måtte gi opp kampen. Det var derfor naturlig at blindeorganisasjonen i første rekke tok sikte på å forbedre og utnytte de muligheter som eksisterte, ved å sette i gang tiltak som kunne bøte på de verste vanskeligheter. Derfor ble våre utsalg for omsetning av blindes arbeid, materiallager og propaganda for blindes arbeid de første hovedlinjer i forbundets arbeidsprogram.

Enkelte særbegavede blinde brøt selv allerede den gang sine egne veier. De slo seg på småbruk, hagebruk, hønseri o. a. Noen deltok til og med som fiskere, for på den måten å skape seg en selvstendig eksistens. Det er vel verd å legge merke til, at etter hvert som organisasjonens virksomhet har gjort de blindes kår og vanskeligheter og vilje til selvberging kjent blant den store seende almenhet, har forståelsen for vår kamp, tilliten og troen på de blinde og deres muligheter stadig blitt sterkere og mer levende. Dette har i høy grad bidratt til at fler og fler blinde har kunnet rekke fram til å bli selvstendige, aktive arbeidere i samfunnet.

Etter første verdenskrig begynte en først for alvor å beskjeftige seg med den tanken: å utvide feltet for de blindes virksomhet, både i praktisk og intellektuelt arbeid. En ville søke å finne nye erverv. Særlig er dette blitt aktuelt etter hvert som industrien (maskinene) har overtatt mye av det gamle håndverksmessige arbeid. Vi kan ta et par av skolens fag som eksempel: I dag å drive et snekkerverksted uten maskiner fører ikke fram. Enda verre er det i børstebinderfaget hvor forholdet nå må sies å være det, at det er umulig uten kompensasjon å konkurrere med fabrikkene. For de blinde kvinner har forholdene vært, og er fremdeles, enda vanskeligere. De har helt til den aller siste tid bare kunnet velge mellom veving, maskinstrikking og håndstrikking.

Av ovennevnte grunner var det at forbundet tok opp til drøftelse opprettelsen av konsulentvirksomhet, og fra 1936 ble jeg da ansatt som arbeidskonsulent.

Jeg har i disse årene søkt å finne fram til nye muligheter, da særlig innen industrien. Det var mange blinde som gjerne ville prøve seg, men som jeg nevnte i forrige oversikt, var det før den 2. verdenskrig stor arbeidsledighet som gjorde det dobbelt vanskelig å komme til med noen av mine folk. Etter siste krigs slutt er arbeidsmarkedet som kjent blitt et annet, idet det nå er et sterkt behov for arbeidskraft. Det er da også en vesentlig grunn til at det har lykkes å plasere så vidt mange blinde i industrien.

Forutsetningen for å kunne gjøre et godt konsulentarbeid mener jeg er, at arbeidskonsulenten må søke å få det best mulige kjennskap til enhver blind som vil søke arbeid innen industrien. Han må sette seg inn i vedkommendes fysiske og psykiske tilstand, og ved samtaler komme på en helt fortrolig fot med søkeren. Dernest må konsulenten henvende seg til bedrifter hvor han kan tenke seg det kan være muligheter for arbeid. Videre søke bedriftsledelsen, for personlig å drøfte arbeidsmulighetene i bedriften med den, og prøve å opparbeide good-Will for saka. Han må videre få anledning til å komme rundt i fabrikken sammen med kyndig ledelse og undersøke maskiner og arbeidsoppgaver. Finner en så noe som arbeidskonsulenten mener vil ligge godt til rette for en blind, må det et samarbeid til mellom ledelsen og arbeiderne, slik at den blinde kan få det arbeid som passer for ham, dog slik at den som har hatt dette arbeid blir overflyttet til et like godt eller bedre avlønnet. Ingen må fortrenges så det derved kan oppstå misnøye blant arbeidskameratene. Det gjelder for konsulenten å opparbeide en virkelig interesse for tiltaket fra «øverst til nederst».

Når disse forhold er ordnet, må han forsøke å velge ut den person blant de arbeidssøkende som han, etter sitt kjennskap til hver enkelt, mener har de beste muligheter for å kunne fylle sin plass. Det er av avgjørende betydning for et godt resultat at det riktige *personvalg* blir gjort. Meningen med hver plasering er jo den, at det skal bli av varighet og en framtid for den som kommer inn. Kortvarige jobber bare for å plasere har jeg for min del ikke hatt interesse av.

Da min virksomhet i disse årene har vært nokså eksperimentell uten større erfaringer å bygge på, må det være klart at det har skapt mange vanskeligheter for meg personlig. En lærer ikke i en håndvending å finne de greieste og beste metoder for raske plaseringer. Det har også tatt lang tid å vinne bedriftsledernes sympati og interesse, fordi feltet har ligget så helt utenom deres øvrige virke. Det skal ikke så lite til for en bedriftsleder uten videre å kunne tenke seg å bruke en eller flere blinde som arbeidere. De fleste mennesker vet jo med seg selv hvor avhengig de er i all sin gjerning av et par gode øyne, og de vil uvilkårlig i første omgang reagere overfor tanken at mye arbeid godt kan gjøres uten synets kontroll. Jeg tror nok jeg tør uttale, at forståelsen og troen på at blinde kan brukes i industrien har hatt en gledelig vekst i de senere år. Det skyldes også at samfunnet selv, gjennom sin regjering, nå erkjenner at delvis eller partielt arbeidsføre plasert i riktig arbeid ikke lenger er delvis, men fullt ut arbeidsytende. Det var av uhyre stor betydning, ikke bare for oss blinde, men for alle i samfunnet vårt som på en eller annen måte er handicap, at regjeringen i 1947 nedsatte en komité som skulle kartlegge og komme med forslag om hva det bør gjøres for å kunne føre flest mulig av disse inn i produktivt arbeid igjen. Jeg er glad for å være utnevnt som medlem av denne komitéen, hvor jeg håper å kunne være til noe nytte med de erfaringer jeg har vunnet som arbeidskonsulent for Norges Blindeforbund, og fra annet sosialt arbeid jeg har deltatt i.

Jeg er i dag helt sikker på at industrien vil bli framtida for en stor prosent av våre arbeidende blinde. Når vi har oppnådd så gode resultater, som vi vel må ha lov å si er tilfelle, uten at en eneste av de som er plasert har hatt noen som helst forberedelse eller prøving på forhånd, men kommet direkte på arbeidsplassen og blitt vist til rette av sin formann eller arbeidskamerat, så må vi vente enda rikere resultater når vi kommer så langt at vi får ordnet med eksperimentelle prøve-verksteder, hvor hver enkelt blind kvinne og mann blir prøvet under kyndig, teknisk og psykoteknisk, ledelse og i stadig kontakt med arbeidskonsulenten. Gode, varige resultater og en virkelig framtid for en stor prosent av våre blinde må kreve at det på våre yrkesskoler må bli høve til å prøve elevene slik at hver elev, så vidt mulig, blir penset inn på det arbeidsfelt som hans evner, anlegg og interesse tilsier.

Under mine besøk på bedriftene har jeg svært ofte selv prøvet de maskiner som har vært på tale, for derved bedre å kunne ta stilling til hvorvidt en blind kan klare dem, og samtidig studert eventuelle faremomenter. Jeg har på denne måten overbevist mange tvilende og samtidig ervervet meg mange nyttige erfaringer for videre plasering.

Nedenfor skal jeg ganske kort summere opp de plaseringer som er gjort i løpet av disse to årene.

I denne 2-års perioden er det plasert i industrien 28 menn og 5 kvinner, *tilsammen 33,* som fordeler seg på følgende:

7 i metallvarefabr.	Overf. 21
4 i lampefabr.	5 i radiofabr.
2 i tekstilfabr.	1 i plastikkfabr.
1 i tobakkfabr.	2 i sykkelfabr.
1 i icellulosefabr.	2 i pappemballasje
6 i elektro-tekniske fabr.	2 i mekaniske verkst.
21	Tils. 33

Regelmessig hjemmearbeid er skaffet til 3 menn og 2 kvinner, tils. 5. *Alt i alt er det plasert i fast arbeid 38 personer.*

For en kortere arbeidsperiode hadde 1 mann og 3 kvinner hjemmearbeid i et av Østlandske Blindeforbunds verkstedslokaler i Bergsliensgt. 13 (pakning av rottegift), men pga. at firmaet gikk over til maskinpakking opphørte dette. 2 menn hadde i noen måneder hjemmearbeid for et mekanisk verksted, også i et av forbundets verkstedslokaler, men pga. materialmangel og delvis omlegging ble det ikke mer av dette arbeid heller. Jeg hadde også fått litt skikket hjemmearbeid til de av pensjonerene på forbundets hvilehjem «Borg» som gjerne ville ha litt beskjeftigelse for at tida ikke skulle bli så lang. Men dette var arbeid som ikke ga tilstrekkelig inntekt til å leve av, fordi det bare var periode vis. Nå er dette imidlertid slutt, da fabrikken, som den gang lå i Oslo, er flyttet fra byen. Vi kunne derfor ikke få beholde det, da transportvanskelighetene ble for store. Seks av hjemmets beboere — 3 menn og 3 kvinner — var delvis beskjeftiget med dette arbeidet, og de fikk på denne måten tjent litt lommepenger som de satte stor pris på.

Videre er det skaffet hjemmearbeid til 2 kvinner, men det viste seg at materialene tok for mye plass og at transporten ble for besværlig, så det måtte også oppgis.

En må vel si at mine bestrebelser for å skaffe hjemmearbeid hittil ikke har gitt så særlig gode resultater, men det er vanskelig å finne skikket arbeid som er egnet til å utføres i hjemmene. Det må ikke ta for mye plass, skulle helst være renslig, og lett å transportere.

Av de 19 som har forsøkt hjemmearbeid, er det altså bare 5 som er i regelmessig virksomhet. Av de øvrige 14, er 1 mann og 1 kvinne nå skaffet plass i fabrikk, 12 er f. t. ikke beskjeftiget. Jeg er i kontakt med flere bedrifter som mener å kunne skaffe hjemmearbeid, så jeg håper å få denne virksomhet inn i mer holdbare former.

Av de 33 som er plasert i industrien, er 1 omplasert pga. flytting, 1 av helsemessige hensyn, 2 overført fra hjemmearbeid, i alt 4. De øvrige 29 er nyplaseringer. Enkelte er foretatt i samarbeid med arbeidskonsulent Lindstrøm, Oslo Kommune, og et par tilfeller uten min medvirken.

Av de som har fått arbeid i bedriftene er 16 helt blinde eller har bare lyssans. 7 er svaksynte. De som har hjemmearbeid er alle blind.

Inntekten for de som har fast arbeid varierer ikke så ganske lite — fra ca. kr. 50 til noe over kr. 100 pr. uke — alt etter arbeidets art og den enkeltes raskhet og dyktighet.

Boligforholdene er fremdeles like vanskelige, og det gjør det helt umulig, som jeg også framholdt i min forrige innberetning, å flytte folk som bor ute i distriktene inn til industrisentrene, selv om de kunne være meget skikket for industrielt arbeid.

Foruten arbeidet med å plasere blinde i industrien, har jeg også i disse to årene vært med å legge forholdene til rette for andre blinde som har hatt behov for råd og hjelp på forskjellig vis.

Jeg vil gjerne slutte denne beretningen med å rette en takk til de forskjellige bedrifters ledelse og arbeidere, og ellers alle som har vist interesse for å fremme denne viktige gren av det praktiske blindesaksarbeid.

Oslo i juni 1948.

T. Hjelmtveit.

Beretning for barnehjemmet Østafor.

Til Norges Blindeforbunds styre.

Idet vi vedlegger revidert regnskapsekstrakt for 1947 for barnehjemmet Østafor, skal vi hermed overensstemmende med instruksen for barnehjemmets styre få gi en kort beretning om bedriften.

Til driften av barnehjemmet Østafor bevilget styret for Institusjonen Hjelpestikker i 1947 kr. 20 000. Som nevnt i beretningen for 1946, ga styret for Institusjonen Hjelpestikker det året en ekstrabevilgning på kr. 10 000 til reparasjoner og vedlikehold som det ikke hadde vært mulig å få utført i krigsårene. Heller ikke i 1947 har det vært råd å få gjort det som bør gjøres, spesielt av maling, og det har dessuten blitt uomgjengelig nødvendig å skifte ut alle innvendige vannledningsrør. En har derfor heller ikke ved utgangen av 1947 kunnet føre over noe til reservefondet. Det regnskapsmessige underskudd på kr. 788.36 er imidlertid ikke reelt, idet det som ved forrige årsskifte ble overført til reparasjoner kr. 4699.49, ikke er brukt. I 1946 ble det nemlig tinget så mange obligasjoner med tanke på reservefondet at en måtte la obligasjoner for kr. 6000 gå inn på det ordinære drifsregnskap. Senere er det imidlertid trukket ut obligasjoner for kr. 93 320 av reservefondets beholdning, og de nevnte obligasjoner vil nå bli overført til reservefondet.

Driftsregnskapet for 1947 viser en samlet utgift på kr. 26545.39. Utgiftspostene er (tallene i parentes viser de tilsvarende poster i 1946): matvarer kr. 5 944.66 (4 396.40), brensel kr. 2 160 (515.20), frakt kr. 112.30 (128.56), lønn og ekstrahjelp kr. 7 489.33 (7015.80), administrasjon kr. 592.25 (323.30), sekretær kr. 3098.41 (3229.21), trygd, telefon, elektrisitet kr. 710.34 (670.73), såpe- og skureartikler kr. 243.55 (400.28), reparasjoner, vedlikehold, inventar kr. 3 960.68 (5 178.80), apotek, doktor, sykehus kr. 434.42

(317.52), diverse utgifter kr. 188.87 (1 528.37), krigsskadeavgift kr. 1 166.40 (0) og reiseutgifter kr. 439.18 (847.95).

Også i 1947 har belegget på barnehjemmet vært for lite til å betinge den mest mulig økonomiske drift. I årets løp har 12 barn fått kortere eller lengre opphold på Østafor. 3 ble sendt til blindeskolen i august, og 1 ble tatt hjem av foreldrene, slik at det ved årets slutt var 8 barn på hjemmet. Det er især utgiftsposten lønninger og ekstrahjelp som blir forholdsmessig stor når belegget er så lite. Men skal hjemmet fylle sin oppgave, må barna ha godt tilsyn, og betjeningen må ha sine tariffmessige fridager. Selvsagt er det også mange av de andre utgiftene som påvirkes relativt lite av et noe større belegg. Det er rimelig å regne med at det også måtte bli færre blinde barn i de årene da barnetallet var på det laveste. Men for barnehjemmets vedkommende skulle i så fall de senere års sterke tilvekst begynne å gjøre seg gjeldende. Det gjør den også for så vidt som en under arbeidet med Norges Blinderegister nylig har fått kjennskap til ganske mange blinde barn, og forholdene i deres hjem bør nærmere undersøkes så snart råd er. Barn som får en tilfredsstillende utvikling i sine hjem, bør ikke tas hjemmefra før de skal på skolen. Men selv der er det av stor betydning at hjemmene får gode råd og kyndig veiledning med hensyn til barnas oppdragelse og utvikling, og det er en oppgave som må løses av Østafor så lenge ikke staten tar seg av saken. I mange år har Norges Blindeforbund arbeidet for å få innført offentlig meldeplikt for barn så snart blindheten kan konstateres. Nå har en iallfall den tilfredsstillelse at dette er tatt med i det utkastet til ny blindeskolelov som for tiden er under behandling i departementet. Lovutkastet regner også med barnehjem som et nødvendig ledd i statens omsorg for blinde.

Sunnhetstilstanden på barnehjemmet i 1947 har vært jevnt god. Som tilsynslege for hjemmet har også i år fungert dr. Tybring-Petersen, Kløfta. Tannlege fru Gudrun Ellingsen har hatt tilsyn med barnas tenner, og øyenlege dr. med. E. Hørven har også i år helt gratis undersøkt og kontrollert barnas øyne.

Også i 1947 har flere barneforeninger og enkeltpersoner husket barnehjemmet med julegaver og andre bidrag til glede og oppmuntring for barna og avveksling i dagliglivet, og Ullensaker Sparebank har lenge gitt årlige bidrag på kr. 100 til dette formål. Vi har nyttet gavene etter beste evne og er giverne meget takknemlig.

Av barnehjemmets styre uttrådte etter tur ved nyttår 1947, frk. Sigrid Sverdrup, frk. Mary Suft og formannen, og styret har i 1947 bestått av Alf Arnesen, Jessnes (formann), fru Laura Sundby, Jessheim, dr. med. E. Hørven, Oslo, fru Lilanna Bonnevie, Asker (kasserer) og fru Gunlaug Lyngen, Oslo. Varamenn frk. Marie Arnesen, Oslo, frk. Ingrid Møkleby, Oslo og fru Alvhild Eriksen, Flisa.

Frk. Agnes Dyvik som har fungert som bestyrerinne siden 1940, sluttet etter eget ønske 1. oktober 1947. Gjennom de vanskelige krigsårene greide hun på en utmerket måte å sørge for de nødvendige forsyninger og nedla i det hele et interessert og uegennyttig arbeid for hjemmet og barna. Styret ansatte Birgit Arnesen som ny bestyrerinne.

Jessnes i februar 1948.

I styret for barnehjemmet Østafor

Oversikt over inntekter og utgifter i 1946 og 1947.

NORGES BLINDEFORBUND.

Inntekt:

		1946:		1947:
Lokalforbundenes tilskudd	kr.	23 340.00	kr.	29 175.00
Statstilskudd til:				
bibliotekene	»	10 000.00	»	10 000.00
prisutjamning	»	900.00	»	900.00
praktisk blindesaksarbeid	»	10 000.00	»	10 000.00
bibliotekene	»	900.00	»	900.00
prisutjamning			»	75 000.00
Kongens bidrag (1946 og 1947)			»	400.00
Bidrag til Institusjonen Hjelpestikker			»	10 000.00
Gave ved h.r.adv. Andreas Støylen			»	12 500.00
Norsk-Amerikanernes Minnegave	»	500.00	»	500.00
«Kontingent», Grue kommune	»	10.00	»	10.00
Gave fra Sverige	»	45.00		
Renter av Østafor's reservefond	»	4 094.98	»	238.39
» » Sekretariatfondet	»	97.60	»	72.06
Bank- og obligasjonsrenter	»	4 354.45	»	4 302.28
Renter av orgelkonto	»	453.99	»	608.20
» » pensjonsfondet	»	832.61	»	801.80
	Kr.	44 628.63	kr.	144 507.73

Utgift:

Forretningsførerens lønn	kr.	5 671.92	kr.	6 348.42
Sekretariatet	»	3 176.23	»	3 911.15
Reiser, møter og andre administrasjonsutgifter	»	7 399.10	»	6 399.04
Arbeidskonsulenten	»	3 885.08	»	6 318.42
Forvaltningsgebyr, verdipapirer			»	144.85
Norske Argus	»	246.46	»	48.00
«Esperanta Ligilo» og «Nordisk Musikkblad»	»	804.64	»	1 160.00
Omsetningssentralen for blindes arbeider			»	2 500.00
Tilskudd til trykkeriet	»	15 902.92	»	17 000.00
Noteoverføringen			»	1 190.25
Lokalforb., tilskudd til:				
praktisk blindesaksarbeid	»	10 000.00	»	10 000.00
bibliotekene	»	900.00	»	900.00
prisutjamning			»	75 000.00
Andre utgifter	»	400.00	»	191.68
	Kr.	48 386.35	kr.	131 111.81

«BLINDESAKEN».

Inntekt:

Abonnement og løssalg	kr.	8 089.15	kr.	7 511.50
Annonser	»	1 647.50	»	2 260.00
Trykning	»	125.00	»	575.00
Tilskudd fra Ø. B.	»	1 000.00	»	1 000.00
Renter	»	94.84	»	46.75
Andre inntekter			»	3 000.00
	Kr.	10 956.49	kr.	14 393.25

Utgift:

Lønninger	kr.	2 448.00	kr.	3 006.00
Trykning, klisjéer og stenciler	»	8 406.03	»	10 008.95
Avisporto	»	583.49	»	694.40
Kontorutgifter	»	158.88	»	188.24
Provisjon	»	1 006.52	»	807.46
	Kr.	12 602.92	kr.	14 705.05

NORGES BLINDEFORBUNDS TRYKKERI.

Inntekt:

Salg av bøker og papir	kr.	8 195.05	kr.	3 982.25
Abonnement	»	2 022.50	»	2 029.65
Tilskudd fra:				
N. Bf.	»	15 902.92	»	17 000.00
Staten	»	9 000.00	»	10 500.00
Kringkastingen			»	1 500.00
Renter	»	46.17	»	13.61
Andre inntekter	»	45.00	»	300.00
	Kr.	35 211.64	kr.	35 325.51

Utgift:

Lønninger	kr.	22 033.85	kr.	24 189.08
Husleie, renhold, lys, brensel, branntrygd	»	2 031.15	»	2 497.72
Papir	»	7 011.10	»	5 254.49
Blikk	»	456.05	»	852.50
Avis- og pakkeporto	»	301.44	»	280.67
Litteratur, stensiler, innbinding	»	511.73	»	423.49
Kontorutgifter	»	365.39	»	301.54
Trykkeriet	»	476.85	»	1 525.75
Andre utgifter	»	1 195.69	»	430.32
	Kr.	34 383.25	kr.	35 755.56

INNHOLD:

	Side
Beretning om Norges Blindeforbunds virksomhet	3
Blad- og trykkerivirksomheten	7
Arbeidskonsulentens virksomhet	11
Barnehjemmet »Østafor«	16
Regnskapsoversikt	19

PAMPHLET BINDERS

This is No. 1526

also carried in stock in the following sizes

	HIGH		WIDE		THICKNESS
1523	9	inches	7	inches	½ inch
1524	10	“	7	“	“
1525	9	“	6	“	“
1526	9¾	“	7⅛	“	“
1527	10½	“	7⅜	“	“
1528	11	“	8	“	“
1529	12	inches	10	inches	½ inch
1530	12	“	9⅛	“	“
1932	13	“	10	“	“
1933	14	“	11	“	“
1934	16	“	12	“	“

Other sizes made to order.

MANUFACTURED BY
LIBRARY BUREAU
Division of REMINGTON RAND INC.
Library Supplies of all Kinds